

Pozitivní zprávy

Environmentální souvislosti zemědělství

Dostatek potravy (food security)

X

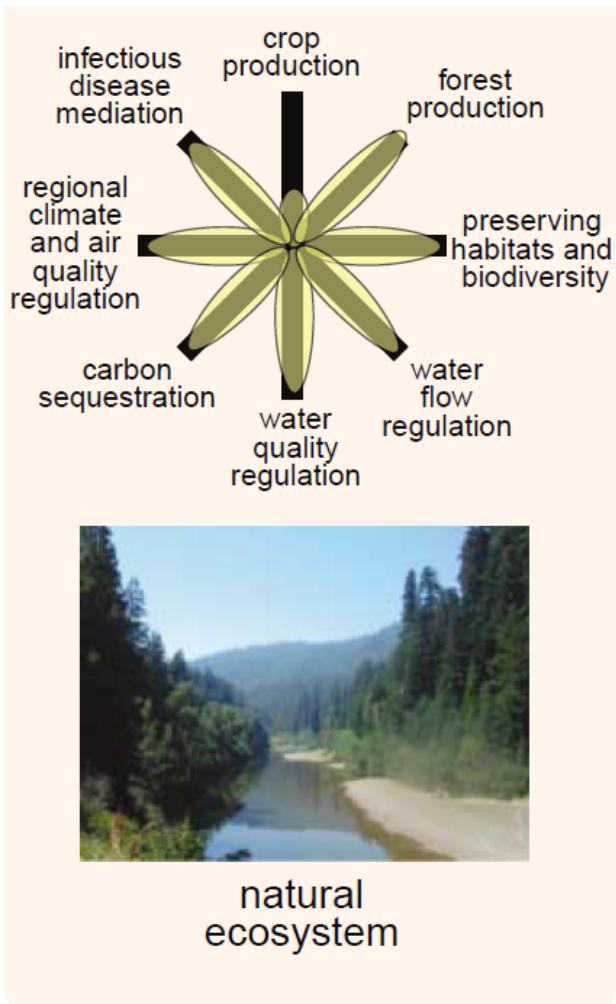
Biodiverzita

Dostatek potravy (food security)

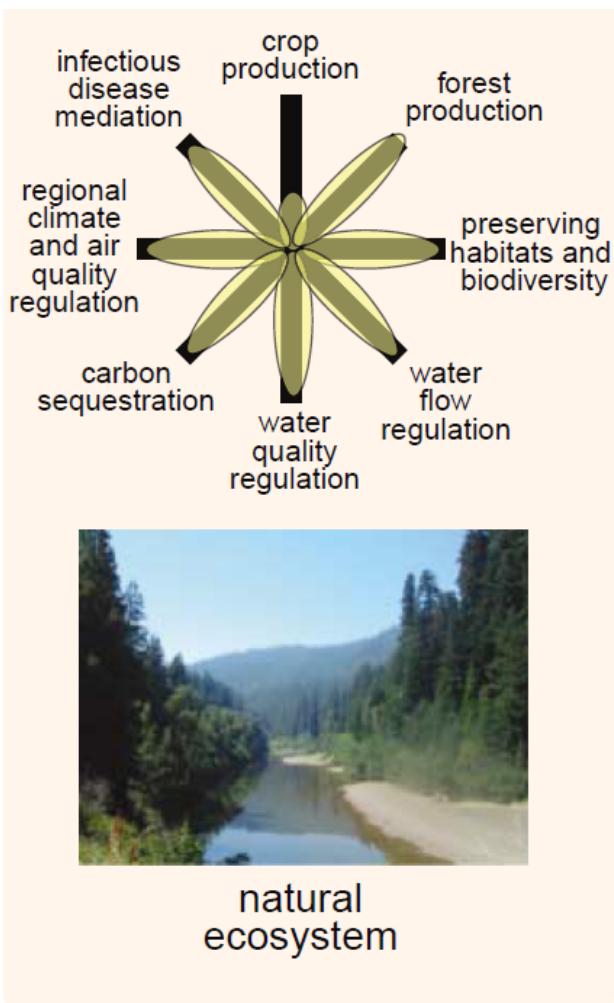
Intenzivní zemědělství + i - X Extenzivní zemědělství + i -

Biodiverzita

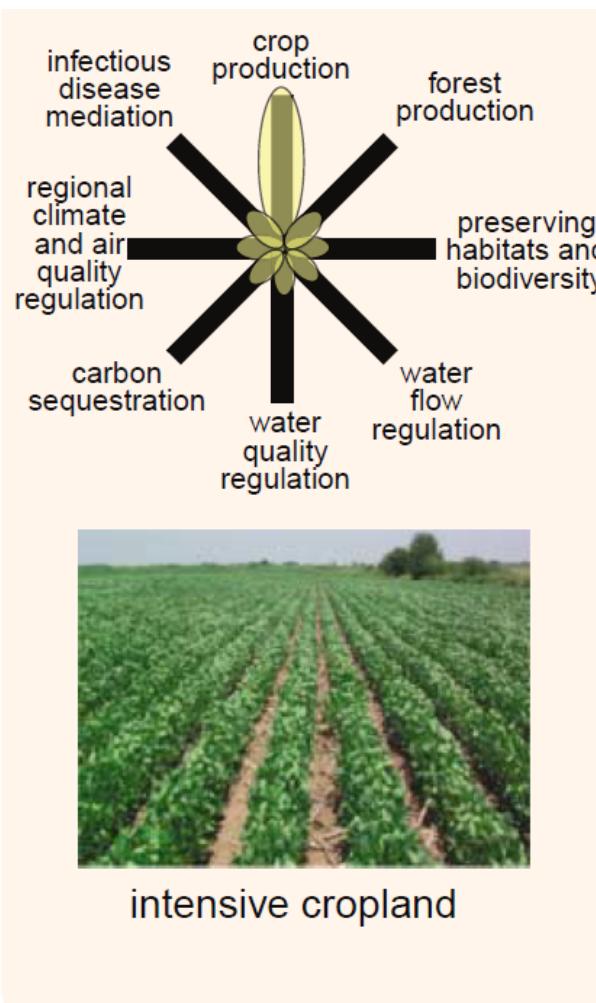
Biodiversity

Biodiversity

Food security

Biodiversity

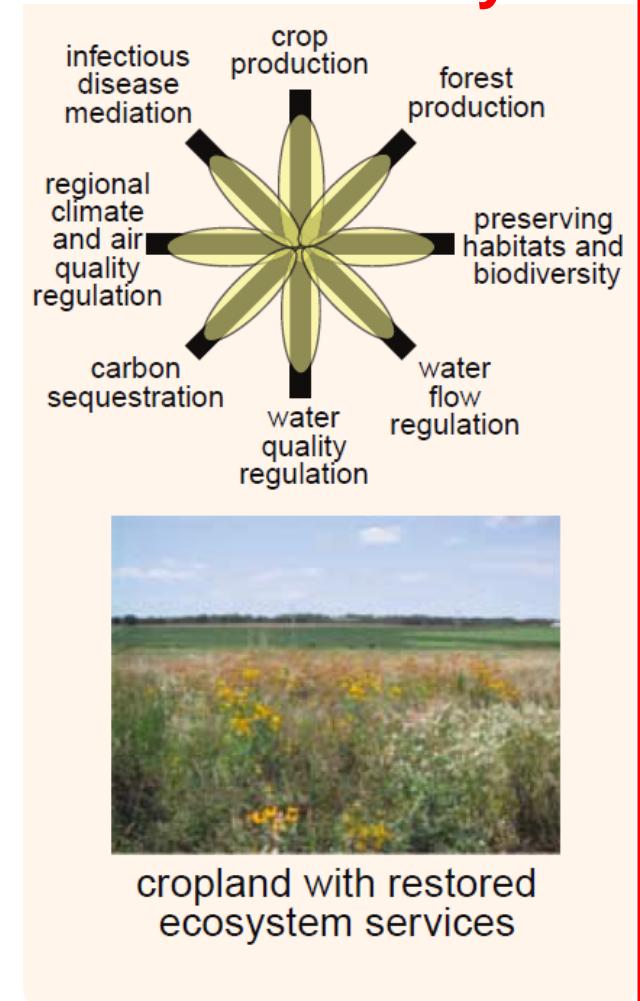
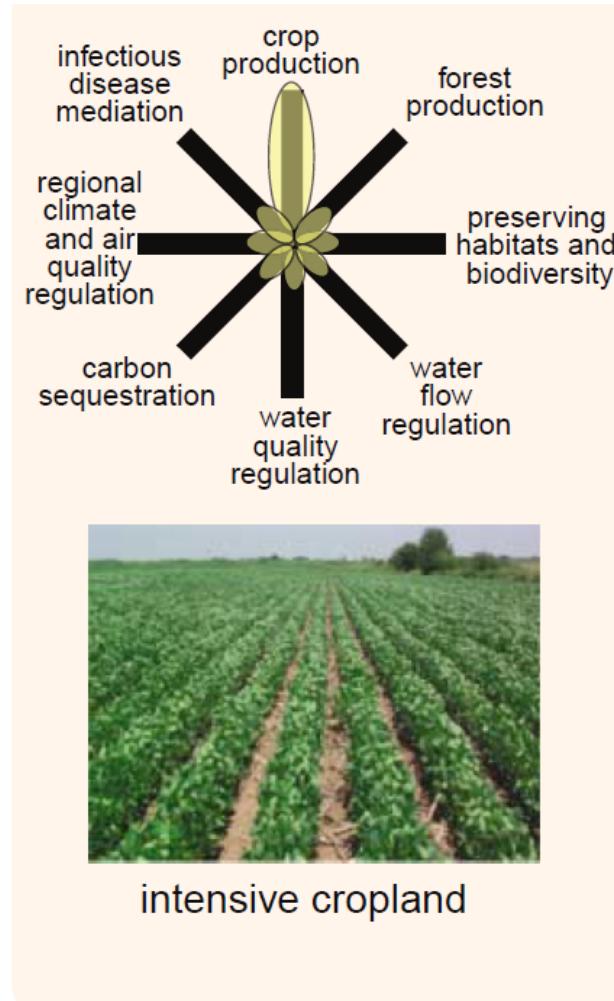
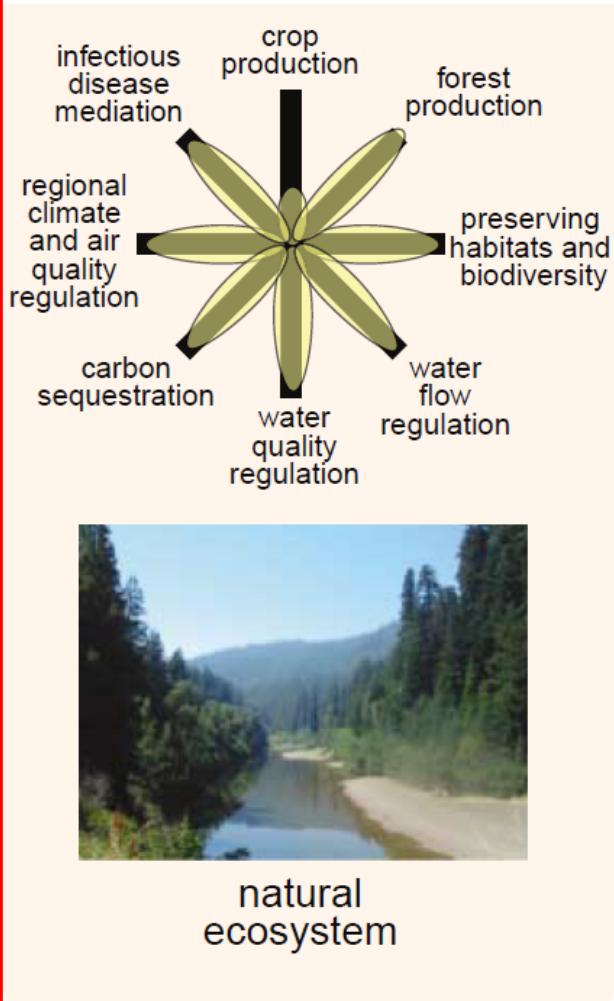
Food security

Biodiversity

Food security

Environmentální rozměr zemědělství

Zemědělství (národní hospodářský pohled)

- primární sektor hospodářství
- zajišťování potravy a materiálů pro výrobu

Environmentální rozměr zemědělství

Zemědělství (národní hospodářský pohled)

- primární sektor hospodářství
- zajišťování potravy a materiálů pro výrobu

Agroekosystém (ekologický pohled)

- typ planetárních ekosystémů
- funkční jednota hospodářsky významných organizmů a prostředí
- v užším vymezení – pole; širší vymezení - povodí, krajina, region
- původně produkčně nejkvalitnější ekosystémy

Jaké jsou funkce (přínosy) zemědělství?

Top

Význam zemědělství

Produkční funkce

- potraviny, průmyslové suroviny (textilní a kožedělný průmysl, tuky...) a energie

Význam zemědělství

Produkční funkce

- potraviny, průmyslové suroviny (textilní a kožedělný průmysl, tuky...) a energie

Mimoprodukční funkce

- tvorba a udržování typického rázu kulturní krajiny – *Genius loci*
- udržování fungujících agroekosystémů se specifickou biodiverzitou
- samozásobení regionu potravinami, zaměstnanost
- životní prostředí lidí a dalších organizmů
- zachování osídlení venkova, rekreace

Vincent Van Gogh, Pole s havrany, 1890

Potravinová bezpečnost

souvislosti s růstem lidské populace = větší tlak na zdroje (vždy?)

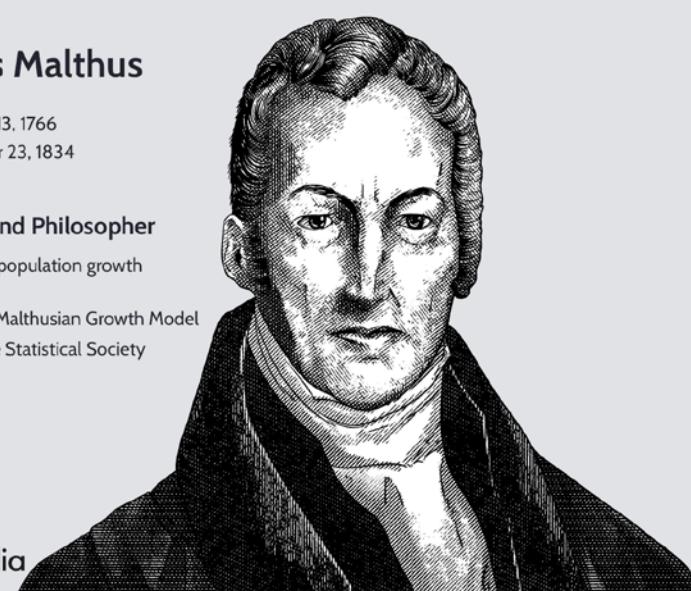
- 1798 **T. R. Malthus** - *An Essay on the Principle of Population*, varuje před nedostatkem potravy v budoucnosti „lidská populace roste exponenciálně, produkce potravin pouze lineárně“
- v historii časté **hladomory**, které omezovaly výraznější růst lidské pop.

Thomas Malthus

Born: February 13, 1766
Died: December 23, 1834

Economist and Philosopher

- Known for his population growth philosophies
- Noted for the Malthusian Growth Model
- Founder of the Statistical Society of London

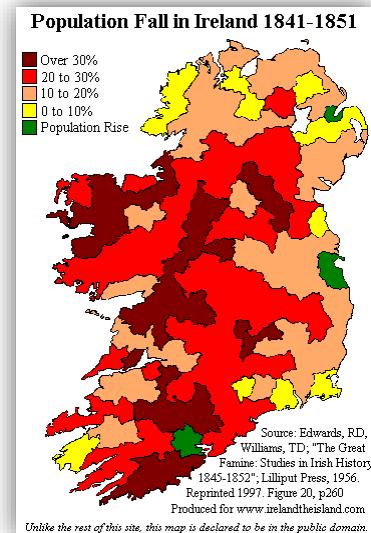

Investopedia

Potravinová bezpečnost

souvislosti s růstem lidské populace = větší tlak na zdroje (vždy?)

- 1798 **T. R. Malthus** - *An Essay on the Principle of Population*, varuje před nedostatkem potravy v budoucnosti „lidská populace roste exponenciálně, produkce potravin pouze lineárně“
- v historii časté **hladomory**, které omezovaly výraznější růst lidské pop.
- 1845-1850 – **Irský hladomor**
 - 1 000 000 obětí, mnoho dalších emigrovalo
 - primární zdroj potravy chudých – brambory – plíseň likvidovala
 - nedostatek potravy + ztráta pozemků (nezaplatili rentu)
 - zkázu umocnilo rozšíření cholery a tyfu

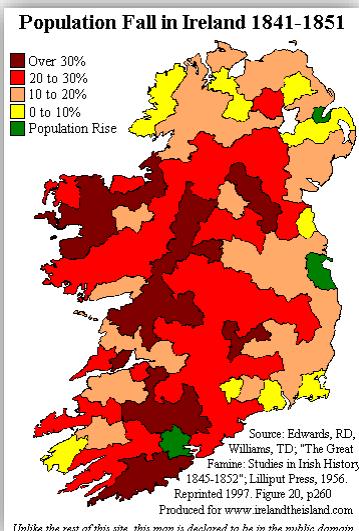
Potravinová bezpečnost

souvislosti s růstem lidské populace = větší tlak na zdroje (vždy?)

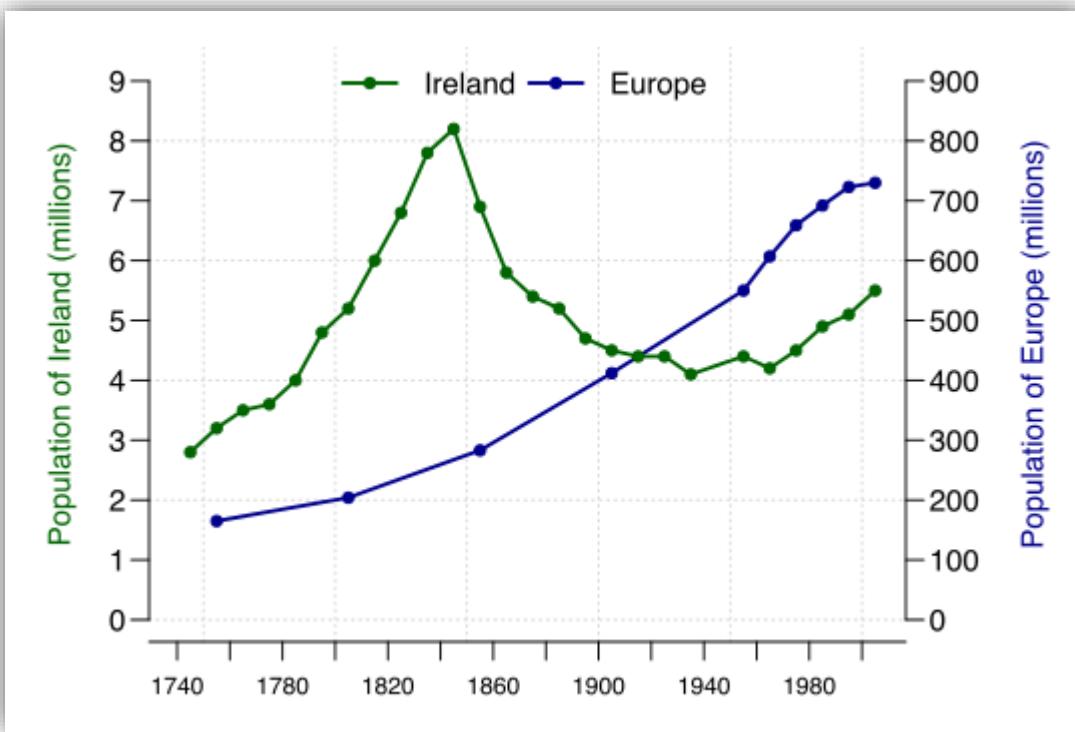
- 1798 **T. R. Malthus** - *An Essay on the Principle of Population*, varuje před nedostatkem potravy v budoucnosti „lidská populace roste exponenciálně, produkce potravin pouze lineárně“
- v historii časté **hladomory**, které omezovaly výraznější růst lidské pop.
- 1845-1850 – **Irský hladomor**
 - 1 000 000 obětí, mnoho dalších emigrovalo
 - primární zdroj potravy chudých – brambory – plíseň likvidovala
 - nedostatek potravy + ztráta pozemků (nezaplatili rentu)
 - zkázu umocnilo rozšíření cholery a tyfu

ALE – v Irsku bylo dostatek potravy - kukuřice, pšenice a ovsa!

- dle racionální kalkulace však byly prodány do UK za mnohem vyšší ceny, než si mohli dovolit chudí farmáři

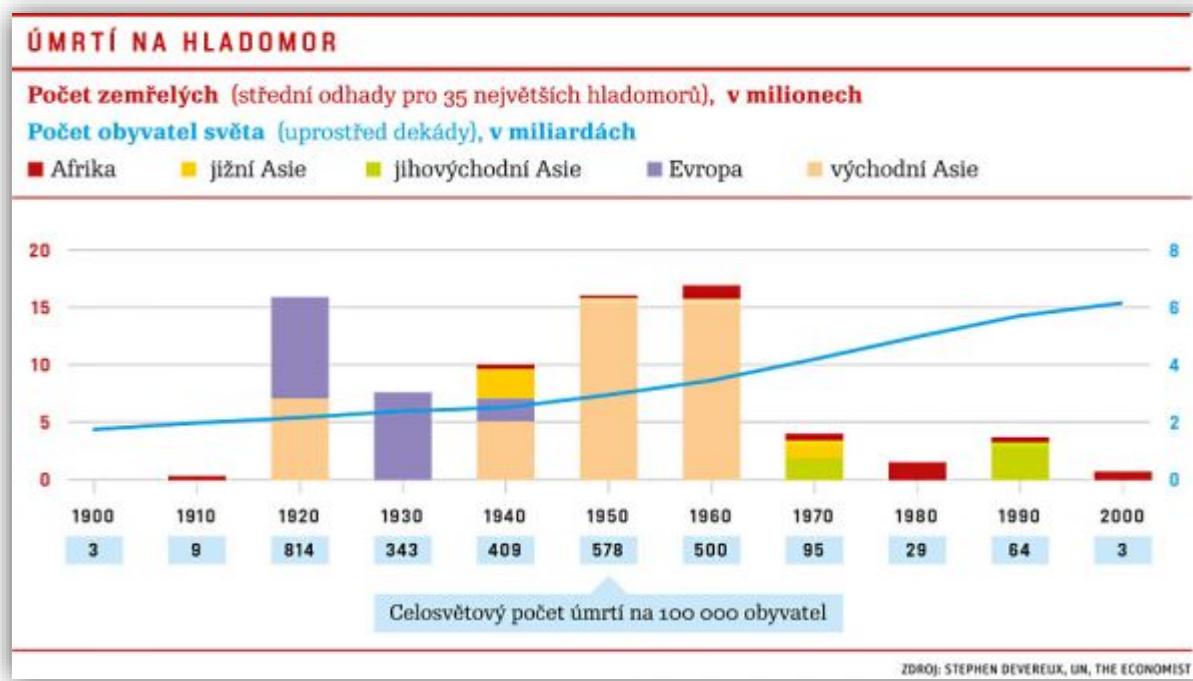

The Almighty, indeed, sent the potato blight, but the English created the Famine. John Mitchel

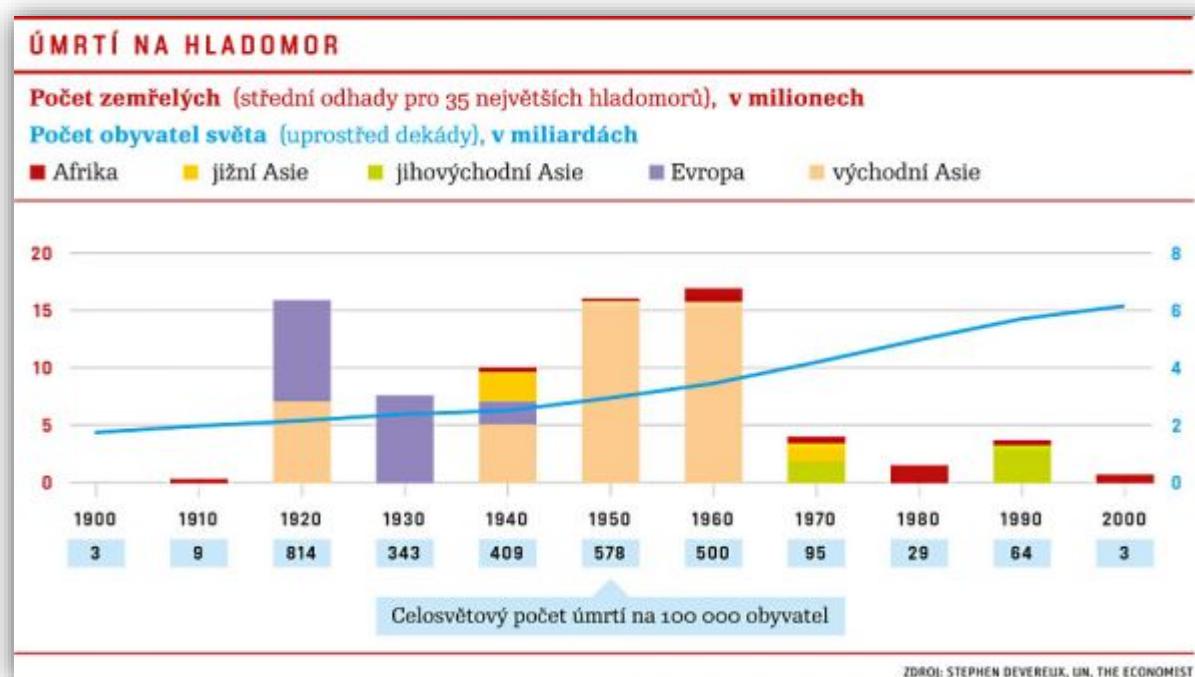
Nedostatek potravy – příčiny

- Ukrajinský hladomor (1932-1933) - 2,7-7 000 000 obětí – Proč?
- Bengálský hladomor (1943) – 1-4 000 000 obětí – Proč?
- Čínský hladomor (1959-1961) 20-40 000 000 obětí – Proč?
- Etiopský hladomor (1984) – 1 000 000 obětí – Proč?

Nedostatek potravy – příčiny

- Ukrajinský hladomor (1932-1933) - 2,7-7 000 000 obětí – Proč? (**Stalin**)
- Bengálský hladomor (1943) – 1-4 000 000 obětí – Proč? (**Churchill**)
- Čínský hladomor (1959-1961) - 20-40 000 000 obětí – Proč? (**Mao Ce Tung**)
- Etiopský hladomor (1984) – 1 000 000 obětí – Proč? (**Haile Mariam**)

Většina velkých hladomorů ve 20. století byla důsledek **politických rozhodnutí v nedemokratických diktaturách.**

Zelená revoluce

- po WW2 populace v JV Asii - snížení úmrtnosti - ↑↑ růst
- po Bengálském hladomoru - zavádění nových variet + industrializace

Cíl: výrazně zvýšit zemědělskou produkci

- 60.léta – počátek **Zelené revoluce** v Indii
 - zavedení HYV plodin – př. rýže IR8 odolná proti suchu s prům. výtěžkem 5 t/ha (x 1,5 t/ha dříve), navíc zrající kratší dobu → možné dvě sklizně za sezónu
 - moderní zemědělská technika (pluhy, traktory, kombajny...)

Zelená revoluce

- po WW2 populace v JV Asii - snížení úmrtnosti - ↑↑ růst
- po Bengálském hladomoru - zavádění nových variet + industrializace

Cíl: výrazně zvýšit zemědělskou produkci

- 60.léta – počátek **Zelené revoluce** v Indii

- zavedení HYV plodin – př. rýže IR8 odolná proti suchu s prům. výtěžkem 5 t/ha (x 1,5 t/ha dříve), navíc zrající kratší dobu
→ možné dvě sklizně za sezónu
- moderní zemědělská technika (pluhy, traktory, kombajny...)

↑ úroda = ↑ požadavky na úrodnost půdy a zdroje vody

Zelená revoluce – výhody a nevýhody

Výhody

- movití farmáři (schopni koupit HYV, techniku a agrochemikálie) zvýšili produkci >3x → vzrůst příjmů → další investice a inovace → ...
 - rychleji rostoucí plodiny umožňují 2x – 3x sklizeň za rok
 - nadbytky produkce → lepší zásobení měst
 - vzrůst soběstačnosti a snížení cen importovaných surovin → zlevnění potravin ve městech
-
- pokles importu obilí do Indie z 10 mil. t (1967) na 0,5 mil. t (1977)**
 - dnes v Indii nadbytek potravy, dovoz minima pšenice, rýže ne**

Zelená revoluce – výhody a nevýhody

Výhody

- movití farmáři (schopni koupit HYV, techniku a agrochemikálie) zvýšili produkci >3x → vzrůst příjmů → další investice a inovace → ...
- rychleji rostoucí plodiny umožňují 2x – 3x sklizeň za rok
- nadbytky produkce → lepší zásobení měst
- vzrůst soběstačnosti a snížení cen importovaných surovin → zlevnění potravin ve městech
- pokles importu obilí do Indie z 10 mil. t (1967) na 0,5 mil. t (1977)**
- dnes v Indii nadbytek potravy, dovoz minima pšenice, rýže ne**

Nevýhody

- mnoho farmářů nemá finance na HYV a techniku - úroda stejná
- výrazný vzrůst nerovností mezi zbohatlými farmáři a stále chudými
- HYV vyžadují agrochemikálie – \$\$\$
- nadužívání agrochemikálií = kontaminace zdrojů pitné vody
- ↑ spotřeba vody x zasolování polí x tenčí zdroje pitné vody

The hands of Resham Singh, a 59-year-old carpenter in Punjab, are gnarled from arthritis. Doctors say it may have been caused by exposure to water tainted by fertilizers and pesticides. Heavy use of chemicals in the 1960s to late 1970s brought India out of famine and into its green revolution, but Singh's village, Mari Mustafa, has high cancer rates.

Důsledky industriálního zemědělství I

Pozitiva

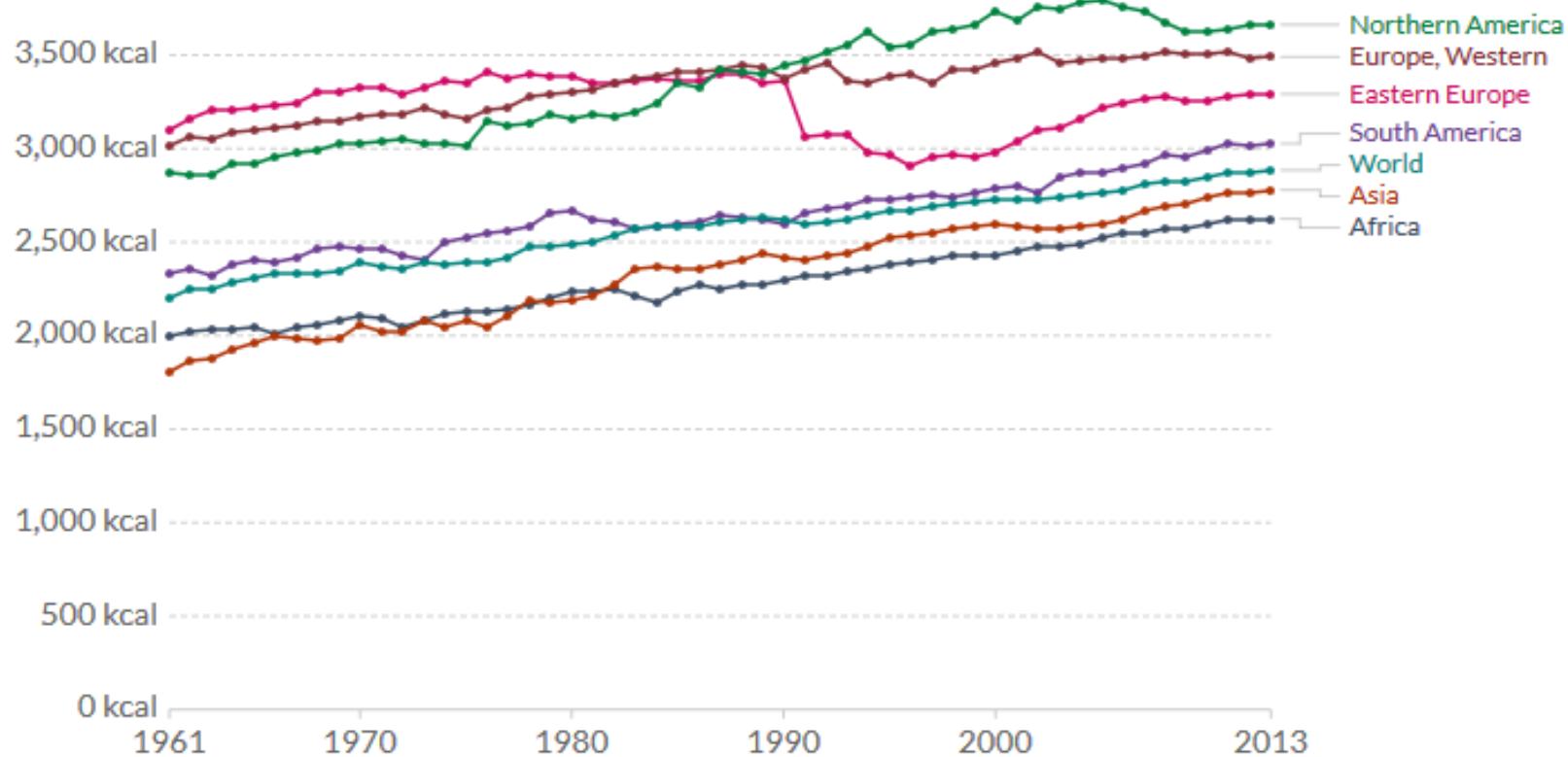
- vysoká produkce!

Daily supply of calories, 1961 to 2013

Caloric supply is measured in kilocalories per person per day.

+ Add region

Source: UN Food and Agriculture Organization (FAO)

Note: Data measures the food available for consumption at the household level but does not account for any food wasted or not eaten at the consumption level.

CC BY

► 1961

2013

CHART

MAP

TABLE

SOURCES

DOWNLOAD

Důsledky industriálního zemědělství I

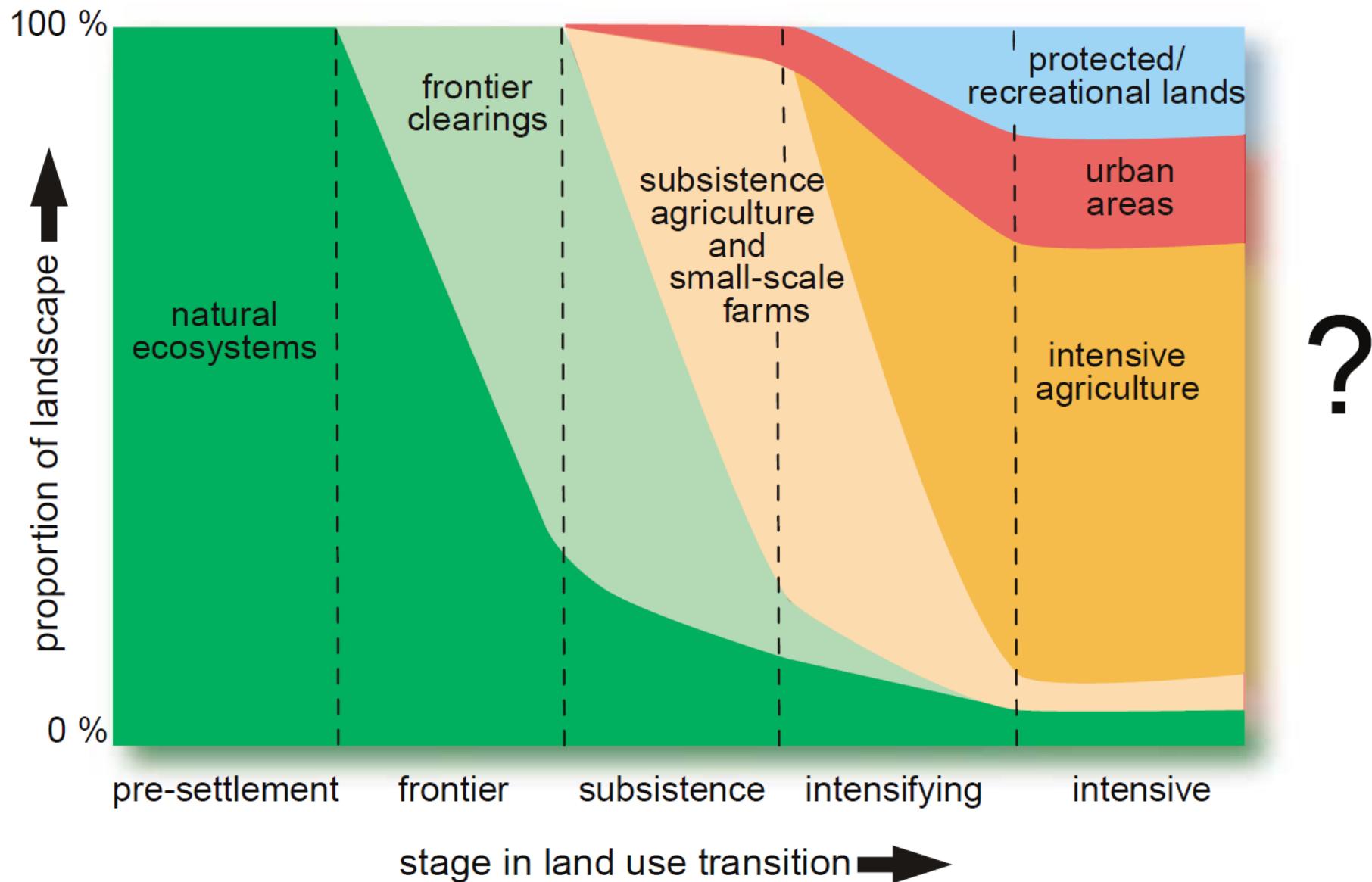
Pozitiva

- vysoká produkce!
- menší zábor půdy

Globální změny ve využívání krajiny

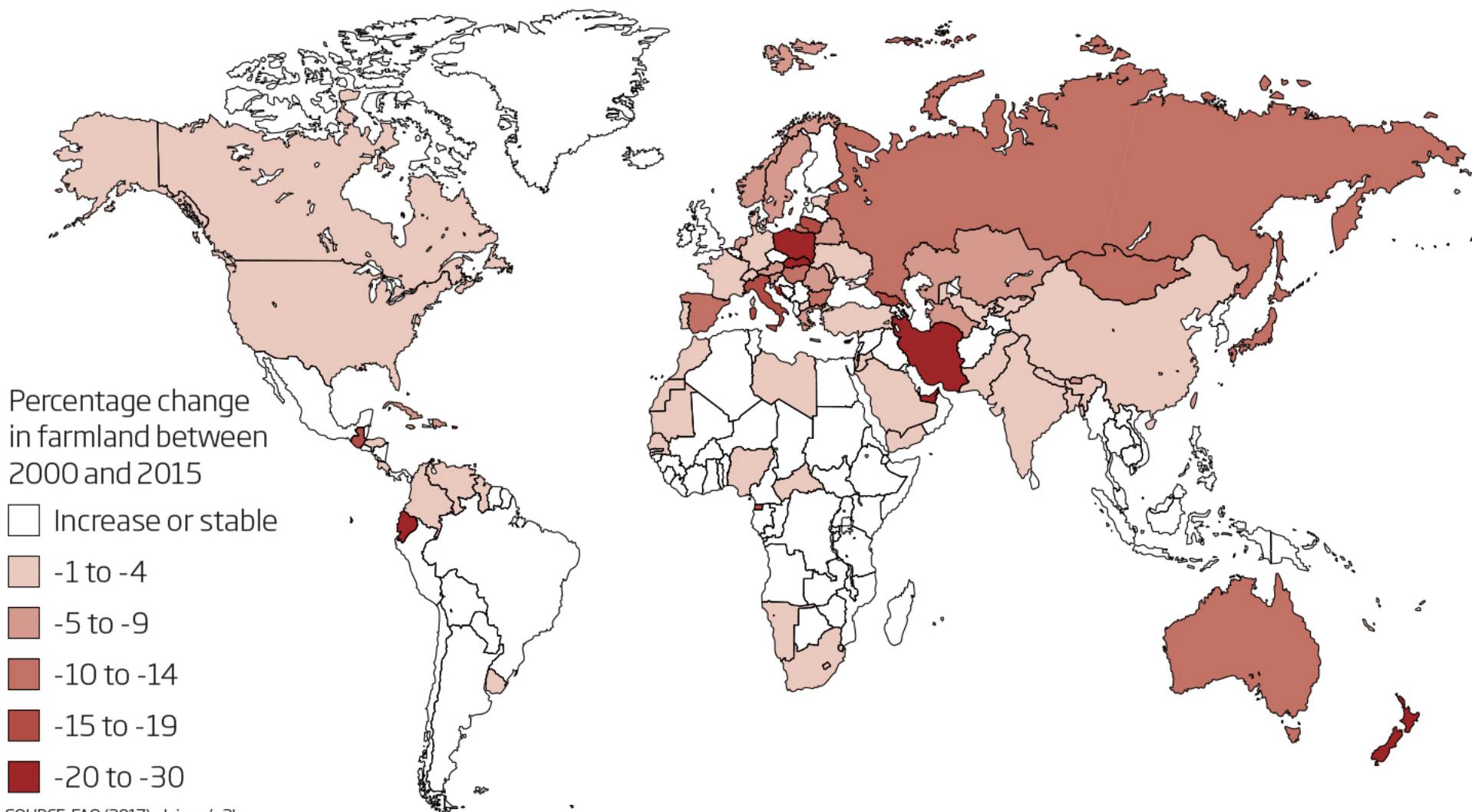

Stephen Wilkes/Getty

Shrinking farmland

For the first time, more land is being left to return to nature than is being cleared for agriculture

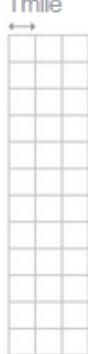
Punching above its weight

The tiny Netherlands has become an agricultural powerhouse—the second largest global exporter of food by dollar value after the U.S.—with only a fraction of the land available to other countries. How has it achieved this? By using the world's most efficient agricultural technologies.

Growing under glass

Dutch horticulture relies heavily on greenhouses, allowing farmers to closely control growing conditions and use fewer resources like water and fertilizer.

1 mile

Change from 2003-2014

Vegetable production	▲ 28%
Energy used*	▼ 6%
Pesticides	▼ 9%
Fertilizer	▼ 29%

*Latest available data (2012)

Greenhouses
in Netherlands
36
square miles

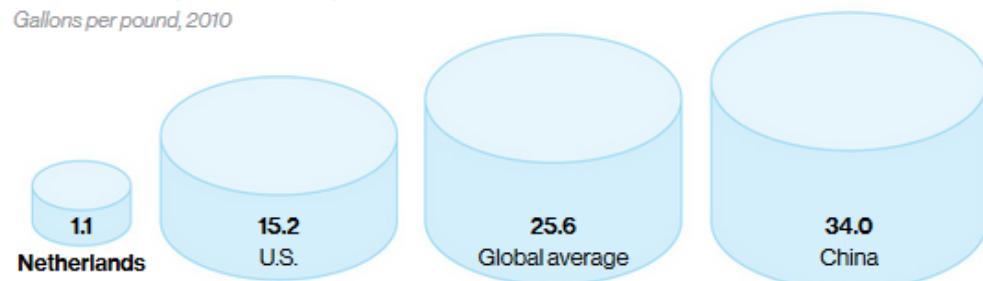
Area of
Manhattan
23
square miles

Doing more with less

Utilizing innovations on a large scale, like hydroponic farming—growing plants without soil in nutrient-rich solutions—reduces runoff, saving both water and money.

Total water footprint of tomato production

Gallons per pound, 2010

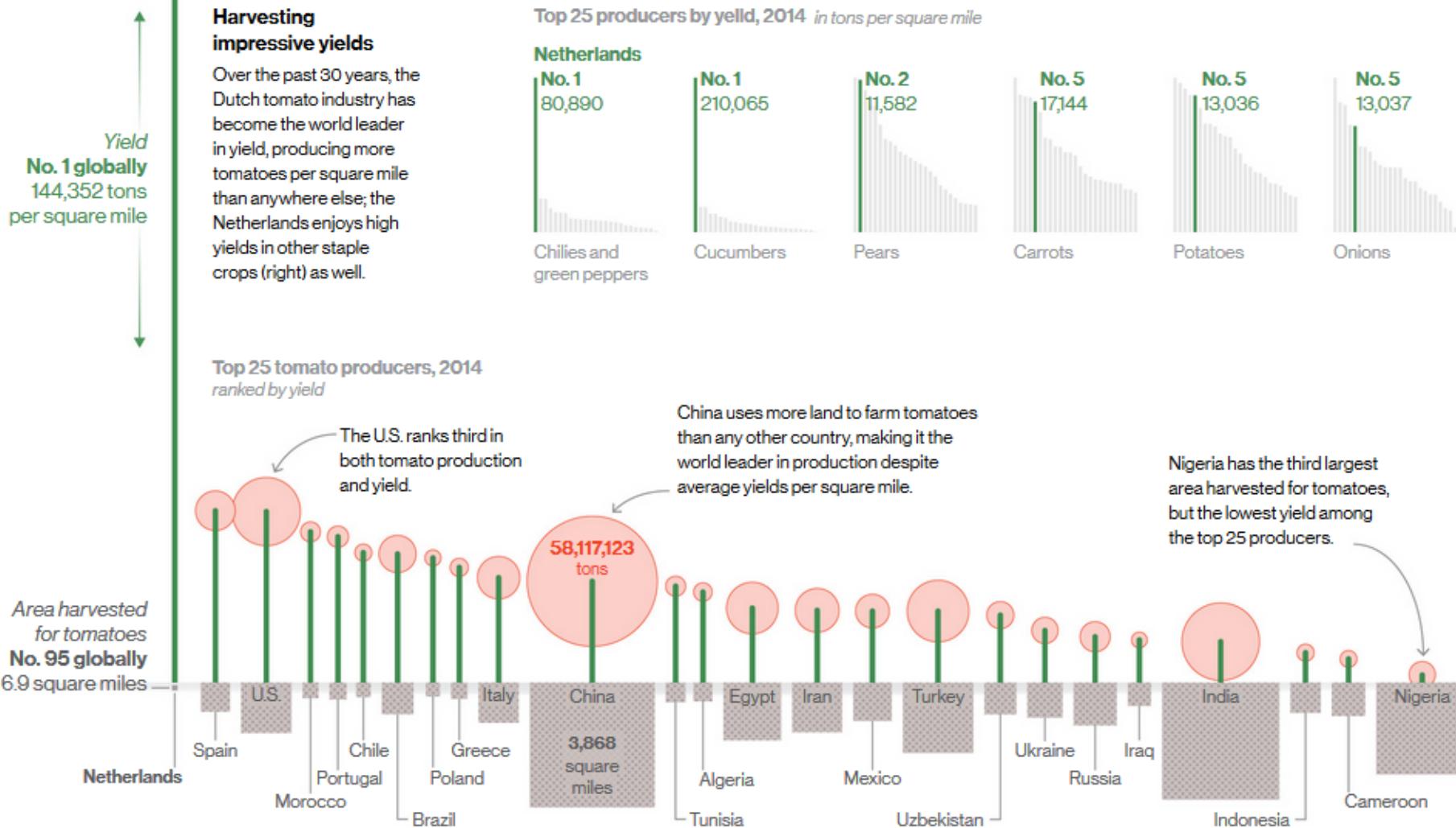
JASON TREAT, NGM STAFF; KELSEY NOWAKOWSKI. SOURCES: FAOSTAT; ARJEN HOEKSTRA, UNIVERSITY OF TWENTE; STATISTICS NETHERLANDS (CBS)

Tomato production
No. 22 globally
992,080 tons

Punching above its weight

The tiny Netherlands has become an agricultural powerhouse—the second largest global exporter of food by dollar value after the U.S.—with only a fraction of the land available to other countries. How has it achieved this? By using the world's most efficient agricultural technologies.

| MAGAZINE |

THIS TINY COUNTRY FEEDS THE WORLD

The Netherlands has become an agricultural giant by showing what the future of farming could look like.

Charakteristika industriálního zemědělství I

používání agrochemikálií

Charakteristika industriálního zemědělství I

používání agrochemikálií

- používání rychle rozpustných hnojiv (N, P, K)
- nadměrné používání syntetických pesticidů
- výroba, distribuce a aplikace agrochemikálií, skladování a likvidace zásob

Charakteristika industriálního zemědělství I

používání agrochemikálií

- používání rychle rozpustných hnojiv (N, P, K)
- nadměrné používání syntetických pesticidů
- výroba, distribuce a aplikace agrochemikálií, skladování a likvidace zásob

chov hospodářských zvířat (Baraka, 0:45:00)

- velkochovy, transport, porážka

- používání průmyslových krmných směsí
- řízená reprodukce, jednostranné šlechtění

Důsledky industriálního zemědělství II

- hodnota **EROEI** – *energy return on energy invested*
 - s industrializací zemědělství klesá !
 - vzrůstající množství **dodatkové energie**

Dodatková energie (DE)

- veškerá E investovaná v zem. produkci kromě E slunce
- DE v rostlinné výrobě:

agrochem. 46 %, fosilní E 22 %, stroje 13 %, osiva 10 %, práce 9 %

Důsledky industriálního zemědělství II

- hodnota **EROEI** – *energy return on energy invested*
 - s industrializací zemědělství klesá !
 - vzrůstající množství **dodatkové energie**

Dodatková energie (DE)

- veškerá E investovaná v zem. produkci kromě E slunce
- DE v rostlinné výrobě:

agrochem. 46 %, fosilní E 22 %, stroje 13 %, osiva 10 %, práce 9 %

- ↑ podíl DE u agrochem. dán vysokou E náročností výroby prům. N
 - 80 GJ/t (P hnojiva 6x méně, K hnojiva 9x méně)
 - N hnojiv největší spotřeba

- na DE nejnáročnější cukrovka 40 GJ/ha, nejméně vojtěška 13 GJ/ha
- největší E výstup – cukrovka 214 GJ/ha, pak vojtěška 107

Důsledky industriálního zemědělství II

- hodnota **EROEI** – *energy return on energy invested*
 - s industrializací zemědělství klesá !
 - vzrůstající množství **dodatkové energie**

Dodatková energie (DE)

- veškerá E investovaná v zem. produkci kromě E slunce

- DE v rostlinné výrobě:

agrochem. 46 %, fosilní E 22 %, stroje 13 %, osiva 10 %, práce 9 %

-↑ podíl DE u agrochem. dán vysokou E náročností výroby prům. N

- 80 GJ/t (P hnojiva 6x méně, K hnojiva 9x méně)

- N hnojiv největší spotřeba

- na DE nejnáročnější cukrovka 40 GJ/ha, nejméně vojtěška 13 GJ/ha

- největší E výstup – cukrovka 214 GJ/ha, pak vojtěška 107

E bilance

- měrná spotřeba na vyprodukovaný GJ:

- vojtěška 0,12, cukrovka 0,19, brambory 0,43, maso **0,9 !**

= na 1 GJ DE připadá 1,1 GJ produktů živočišné výroby !!!

Negativní aspekty průmyslového zemědělství

Ekologické

- globálně roste intenzita čerpání ne/obnovitelných zdrojů a energie
- kontaminace půdy a **vod**, snížení úrodnosti půd, **eroze**
- snižování biodiverzity, zvyšování odolnosti škůdců a chorob
- nevhodné podmínky zvířat, **poškození krajinného rázu**

Jak se s těmito negativy prům. zemědělství vypořádat?

Udržitelné zemědělství

- Dle OECD - typ zemědělské produkce, která uspokojuje potřeby současnosti a neomezuje potřeby budoucích generací.
- Chrání půdu využívanou pro zemědělskou produkci, vodu, genetické zdroje.
- Nedegraduje ŽP, v praxi zvládnutelný, ekonomicky soběstačný a sociálně akceptovatelný systém.

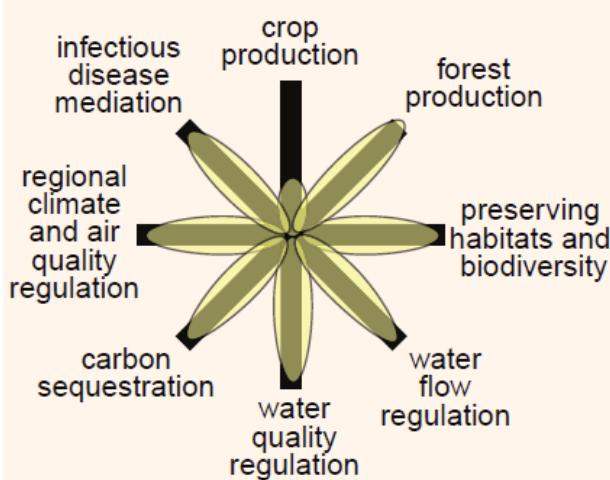
Udržitelné zemědělství

- Dle OECD - typ zemědělské produkce, která uspokojuje potřeby současnosti a neomezuje potřeby budoucích generací.
- Chrání půdu využívanou pro zemědělskou produkci, vodu, genetické zdroje.
- Nedegraduje ŽP, v praxi zvládnutelný, ekonomicky soběstačný a sociálně akceptovatelný systém.

Cíle nutné pro dosažení udržitelného zemědělství

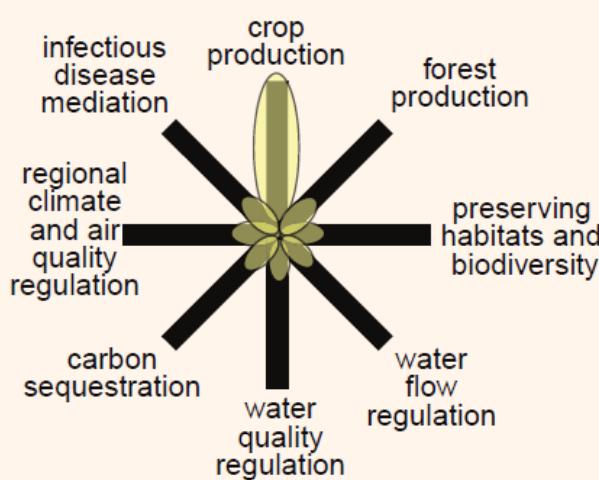
- Vyšší **diverzita** planě rostoucích druhů rostlin a živočichů na orné půdě i v trvalých travních porostech
- Vyšší **diverzita** pěstovaných plodin
- Vytváření podmínek vedoucích k ochraně **mimoprodukčních ekosystémů a volně žijících organismů**

Biodiversity

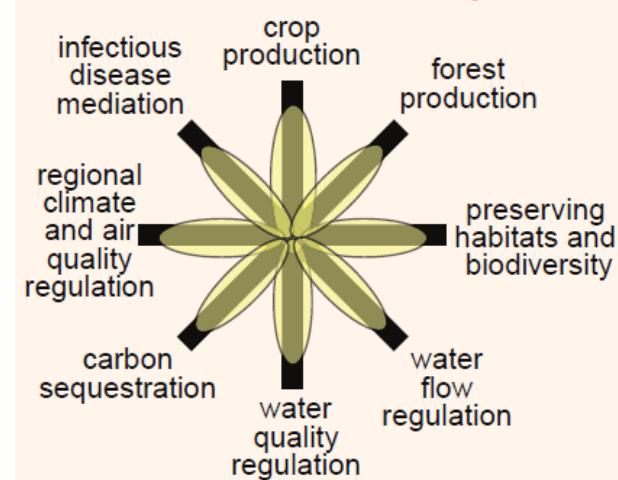
natural ecosystem

Food security

intensive cropland

Biodiversity + Food security

cropland with restored ecosystem services

Ekologické zemědělství

- alternativa vůči industr. (konvenčnímu, intenzivnímu) zemědělství
- dle **zákona 242/2000 Sb. o Ekologickém zemědělství**

„zvláštní druh zemědělského hospodaření, který dbá na ŽP a jeho jednotlivé složky omezením či zakazy používání látek a postupů, které zatěžují a znečišťují ŽP nebo zvyšují rizika kontaminace potravního řetězce, a který zvýšeně dbá na vnější životní projevy a pohodu chovaných hospodářských zvířat.“ (Zák. 242/2000 Sb.)

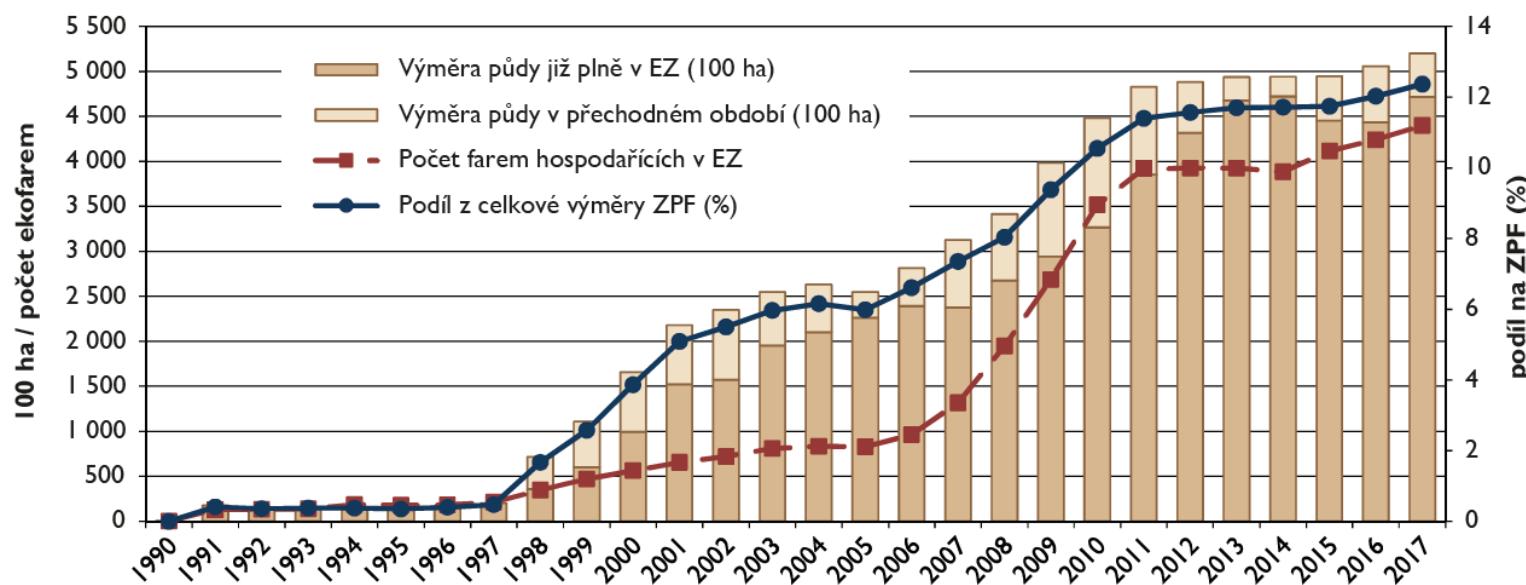

Ekologické zemědělství

- alternativa vůči industr. (konvenčnímu, intenzivnímu) zemědělství
- dle **zákona 242/2000 Sb. o Ekologickém zemědělství**

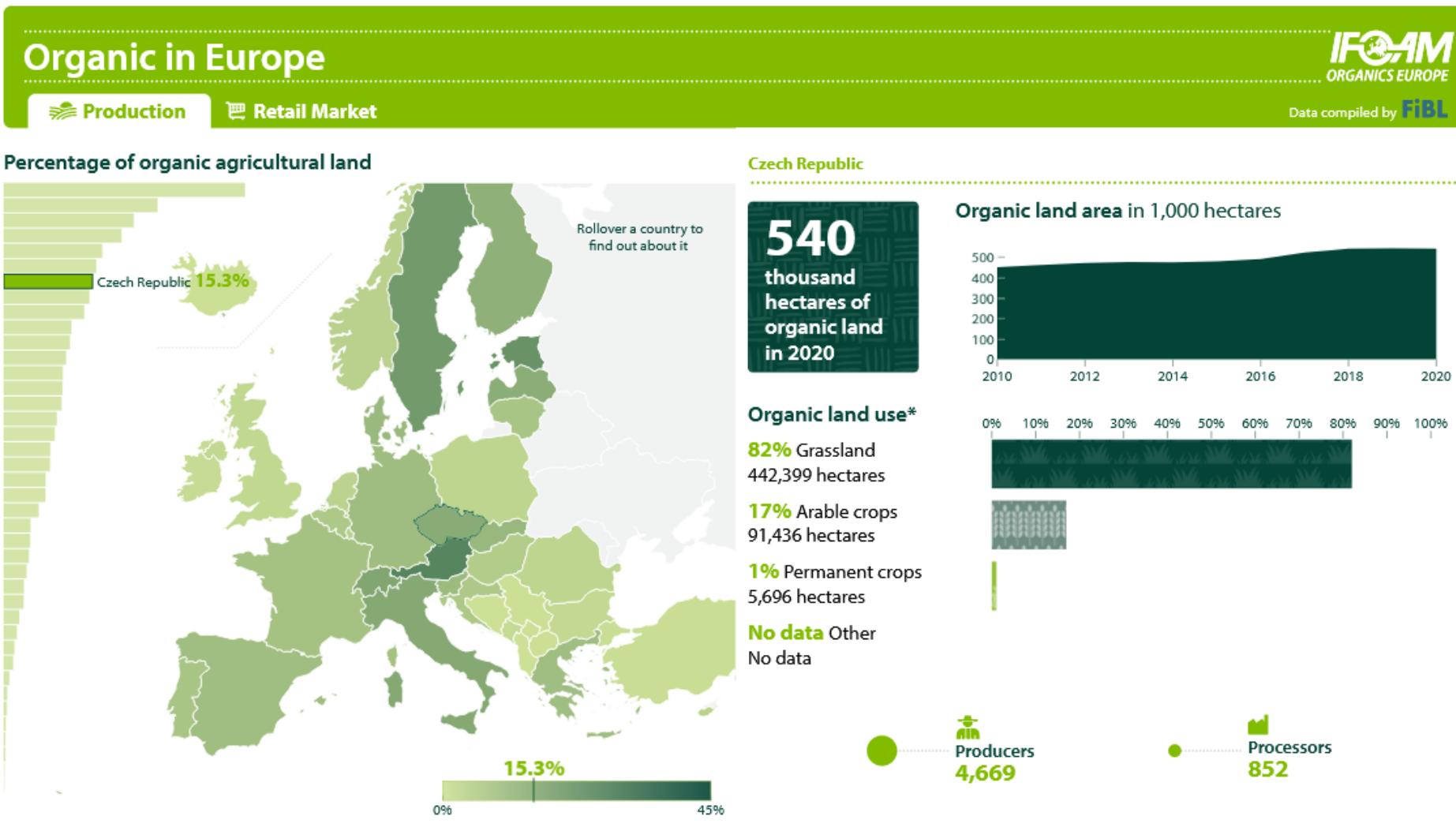
„zvláštní druh zemědělského hospodaření, který dbá na ŽP a jeho jednotlivé složky omezením či zakazy používání látek a postupů, které zatěžují a znečišťují ŽP nebo zvyšují rizika kontaminace potravního řetězce, a který zvýšeně dbá na vnější životní projevy a pohodu chovaných hospodářských zvířat.“ (Zák. 242/2000 Sb.)

Graf I Vývoj celkové výměry půdy a počtu farem v EZ a podílu na celkovém ZPF (1990–2017)

Ekologické zemědělství

-70. léta – vznik IFOAM - International Federation of Organic Agriculture

Podmínky ekologické produkce

- bez použití agrochemikálií s vyjimkou několika vybraných, šetrnějších anorganických látek (př. modrá skalice), a to jen za zvláštních okolností
- zachování **zeleně** (meze, remízky, aleje)
- opatření proti erozi např. odložení orby přes zimu
- vylučují pěstování **GM** plodin

Podmínky ekologické produkce

- bez použití agrochemikálií s vyjimkou několika vybraných, šetrnějších anorganických láttek (př. modrá skalice), a to jen za zvláštních okolností
- zachování zeleně (meze, remízky, aleje)
- opatření proti erozi např. odložení orby přes zimu
- vylučují pěstování GM plodin
- **prostor** pro ležení, odpočinek, stáj vystlanou slámou,
- **výběh** včetně pastvy a **přirozenou potravu**
- **zákaz** klecového chovu slepic a ustájení dobytka a prasat na ocelových roštach
- **zákaz** přidávání růstových stimulátorů, masokostní moučky, syntetických láttek do krmiva, hormonální synchronizaci říje či přenosu embryí

With demand for chicken increasing, Dutch firms are developing technology to maximize poultry production while ensuring humane conditions. This high-tech broiler house holds up to 150,000 birds, from hatching to harvesting.

20-year study backs organic farming

› 19:00 30 May 2002 by **Fred Pearce**

› For similar stories, visit the [Food and Drink](#) and [Endangered Species](#) Topic Guides

The world's longest running experiment in comparing organic and conventional farming side-by-side has pronounced chemical-free farming a success.

"We have shown that organic farming is efficient, saves energy, maintains biodiversity and keeps soils healthy for future generations," says Paul Mader of the Research Institute of Organic Agriculture in Frick, Switzerland, which carried out the 21-year study.

Although crop yields on organic plots in the experiment were on average 20 per cent lower than those on conventional plots, the ecological and efficiency gains more than made up for it, Mader says.

Soils nourished with manure were more fertile and produced more crops for a given input of nitrogen or other fertiliser. "The input of nutrients like nitrogen were as much as 50 per cent lower, so overall the organic system was more efficient," he told **New Scientist**.

Not all crops did equally well. Potato yields on organic plots were only 60 per cent of those on conventional plots. But organic winter wheat achieved 90 per cent, and grasses fed on manure did just as well as those fed on fertiliser.

Mader argues that the biggest bonus is the improved quality of the soil under organic cultivation, which should ensure good crops for decades to come.

Earthworms and fungi

Organic soils had up to three times as many earthworms, twice as many insects and 40 per cent more mycorrhizal fungi colonising plant roots. Soils microbes went into overdrive, transforming organic material into new plant biomass faster than microbes in conventional plots.

More predictably perhaps, organic plots contained up to 10 times as many weed species as conventional plots sprayed with herbicides.

"Under European conditions, we can clearly grow our food with much less

ADVERTISEMENT

SAHARA FOREST PROJECT

Profitable and innovative environmental solutions within the food, water and energy sector

More **Latest news**

› Hippo dung is health food for river animals

18:45 15 April 2015

Rivers filled with hippo faeces may sound disgusting, but the excrement provides nutrition for fish and aquatic insects

› War and religion: the metaphors hampering climate change debate

15:59 15 April 2015

Climate change is often painted as a battle to be fought or a creed with scant evidence. Such

Organic farming could feed the world

› 13:46 12 July 2007 by Catherine Brahic

A switch to organic farming would not reduce the world's food supply and could also increase food security in developing countries, say the authors of a new study.

They claim their findings lay to rest the debate over whether organic farming could sustainably feed the world. [Organic farming](#) avoids or heavily restricts the use of synthetic pesticides and fertilisers, as well as livestock feed additives.

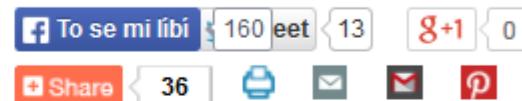
Numerous studies have compared the yields of organic and conventional methods for individual crops and animal products (see [20-year study backs organic farming](#)).

Now, a team of researchers has compiled research from 293 different comparisons into a single study to assess the overall efficiency of the two agricultural systems.

Available materials

Ivette Perfecto of the University of Michigan in the US and her colleagues found that, in developed countries, organic systems on average produce 92% of the yield produced by conventional agriculture. In developing countries, however, organic systems produce 80% more than conventional farms.

Perfecto points out that the materials needed for organic farming are more

ADVERTISEMENT

**SEARCH THE LATEST
CANCER & ONCOLOGY JOBS**

More Latest news

› [Hippo dung is health food for river animals](#)

18:45 15 April 2015

Editorial Team

News

UK | World | Politics | Science | Entertainment | Pictures | EU referendum

[Home](#) > News

Think organic food is better for you, animals, and the planet? Think again

BJØRN LOMBORG

12 JUNE 2016 • 5:33PM

The organics hype is just that - hype CREDIT: WAYNE FARRELL/ALAMY

What we eat is seen as more important than ever. And everywhere we are urged to go organic: we are told it is more nutritious, it improves animal welfare and helps the environment. In reality, that is mostly marketing hype.

In 2012 Stanford University's Centre for Health Policy did the biggest

NEWS MOST VIEWED

- 1** Labour crisis: As many as 150 MPs expected to vote against Jeremy Corbyn as George Osborne rules himself out of Conservative race

28 Jun 2016, 5:12am

- 2** I cannot stress too much that Britain is part of Europe –

Telegraph attacks organic...Again!

A wide-angle photograph of a field filled with purple poppy flowers. The sun is low on the horizon, casting a warm orange glow over the landscape. The foreground is dominated by the heads of the poppies, while the background shows rolling hills under a clear sky.

Print

2

1

Telegraph attacks organic

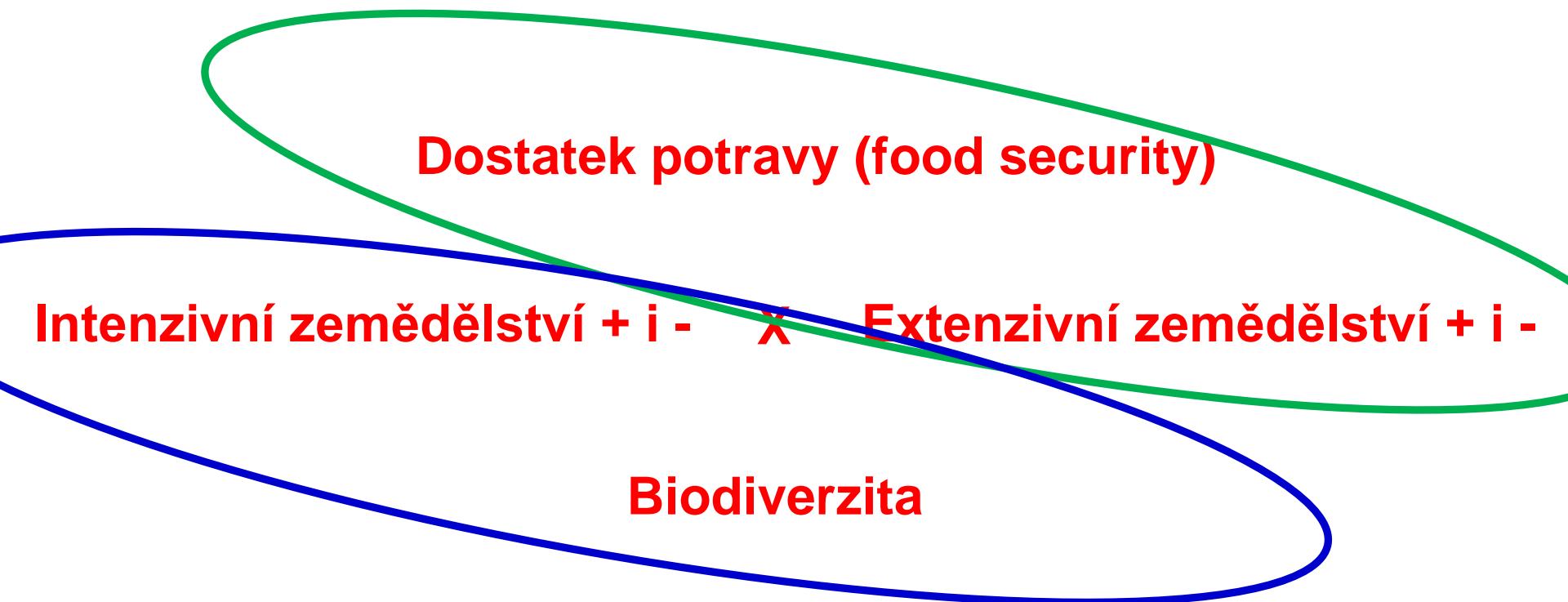
 13 June 2016

Bjørn Lomborg wrote in the Telegraph over the weekend that what we eat is more important than ever. Great, couldn't agree more – but unfortunately, the agreements stopped there. He then went on to suggest, among other things, that 'going organic would kill more than 13,000 people in the US each year'.

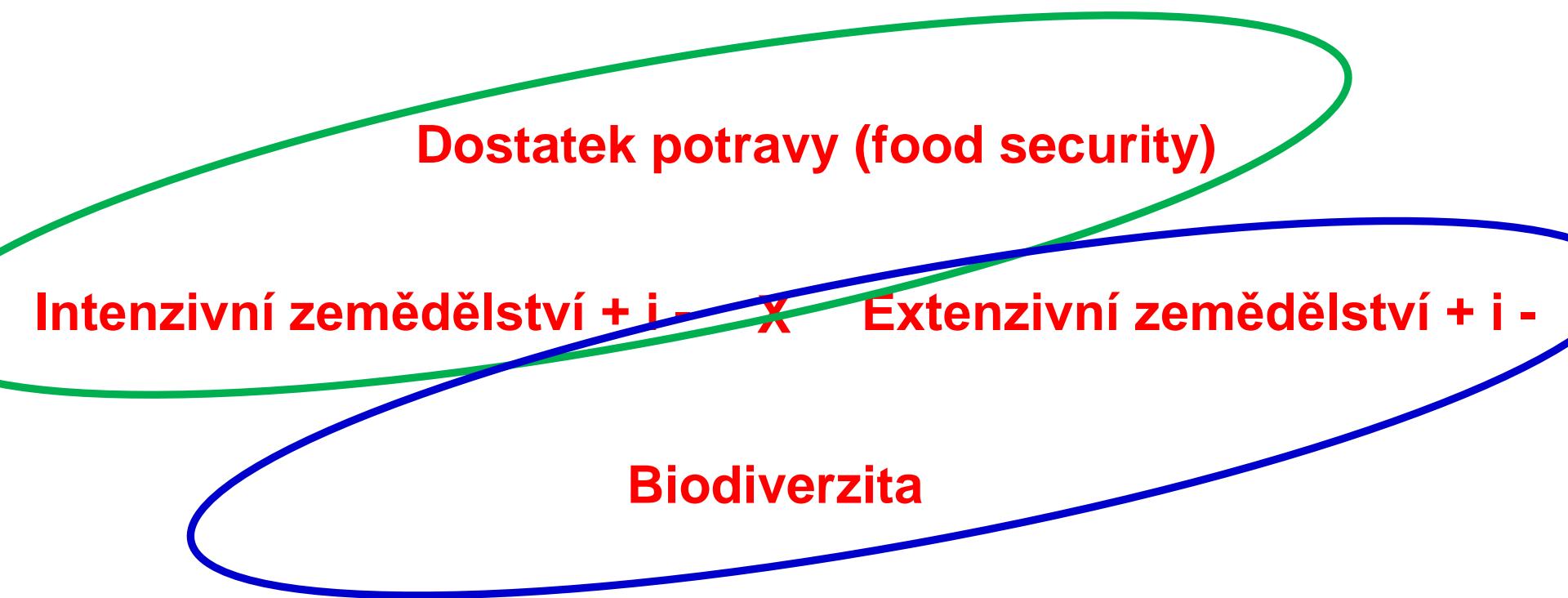
[Think organic food is better for you, animals, and the planet? Think again. Is this pure fantasy?](#)

Of course, his wildly inaccurate criticisms of organic food and farming ignore recent and comprehensive research, including three [international meta-analyses](#) published in the British Journal

Současný přístup – zastaralý?

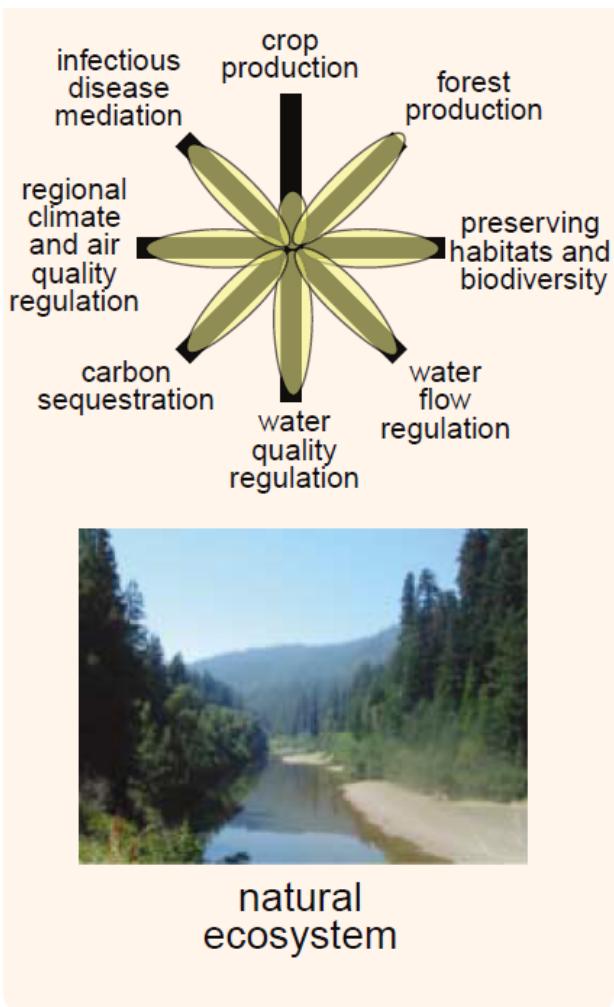

Moderní přístup – udržitelný?

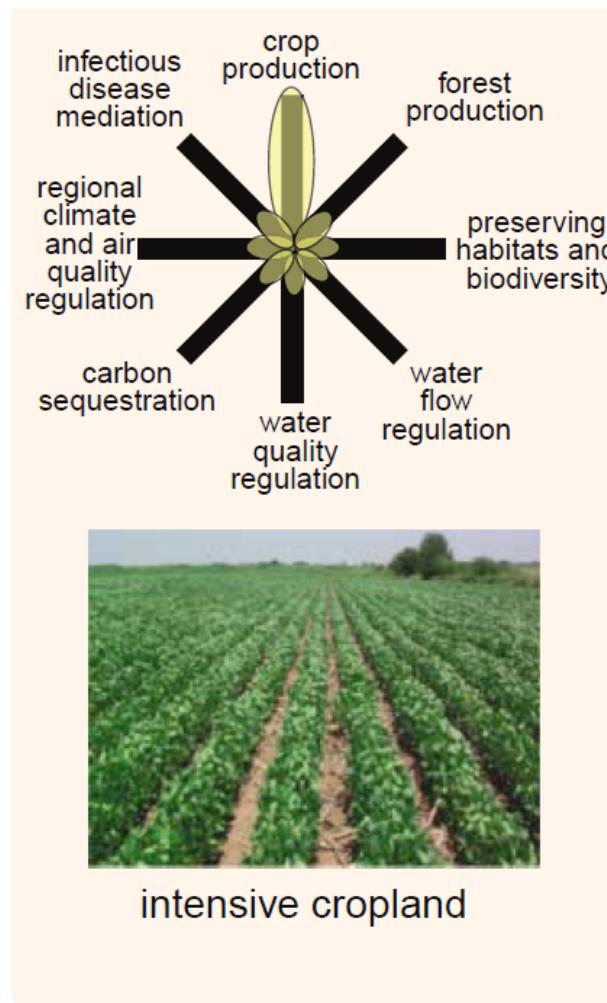
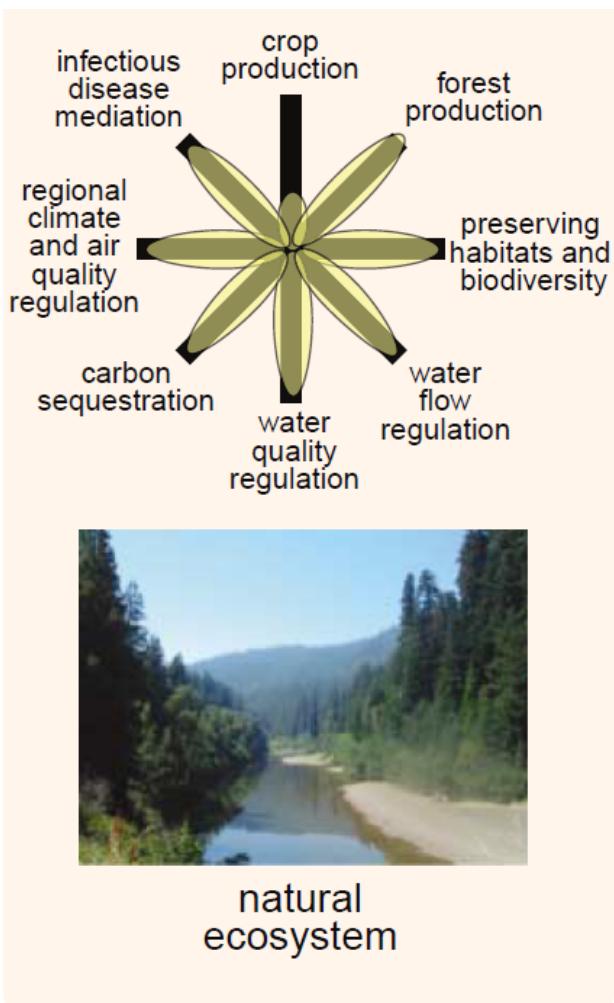

Oddělení **intenzivní produkce potravin**
od **extenzivního hospodaření v krajině**?

Biodiversity

Biodiversity + Food security

Co vás dnes nejvíce zaujalo či překvapilo?

